

Høringsoplæg til Aftale om udvikling af bibliotek.dk i 2012

mellem Styrelsen for Bibliotek og Medier og Dansk BiblioteksCenter

3. november 2011

Indhold

Indledning	1
Indsatsområde A: bibliotek.dk migration til brøndteknologi	2
Migrationsprojekter i 2012.....	3
Datamodel	3
Søgning	3
Grænsefladen	3
Visning	4
Supplerende data	4
Bestilområdet	4
Emneoversigt	4
Mobiludvikling.....	5
Indsatsområde B: Øvrige udviklingsopgaver.....	5
Dokumentlevering som auto-ILL fra SB-licenser via bibliotek.dk	5
Search-udvikling: near-match	5
Mobiludvikling: apps	5
Bestilområdet	5
Følg min bestilling	5
Personalisering – Brugerlister	6
Vis nærmeste bibliotek der har åbent.....	6
Indsatsområde C: Brugerundersøgelser	6
Tema C01: Årlig generel brugerundersøgelse	6
Brugerundersøgelse efterår 2012.	6

Indledning

Forslag til udviklingsplan 2012 sendes hermed til offentlig høring med svarfrist 24. november 2011.

Udviklingen af bibliotek.dk sker ikke i et tomrum, men hænger sammen med hvad der sker i biblioteksverdenen – både teknisk, biblioteksfagligt og politisk. Rapporten "Folkebibliotekerne i Videnssamfundet" lægger op til udvikling af Danskernes Digitale Bibliotek. Den politiske proces er i gang og i sagens natur vil resultatet næppe kunne undgå at have en markant indflydelse på udviklingen af bibliotek.dk. Danskernes Digitale Bibliotek (DDB) er meget mere

end en brugergrænseflade – og bibliotek.dk er en af flere byggesten i DDB. Udviklingen af bibliotek.dk i 2012 skal ses i dette lys.

Behandlingen af udviklingsplan 2012 sker derfor efter samme koncept som de foregående år.

Udviklingsplan 2012 for bibliotek.dk bygger på Strategi for bibliotek.dk af 18. september 2007 <http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/generel-dokumentation/strategi-for-bibliotekdk/>.

Udviklingsplan bibliotek.dk 2012 er opdelt således:

- Indsatsområde A: bibliotek.dk migration til brøndteknologi
- Indsatsområde B: Øvrige udviklingsopgaver
- Indsatsområde C: Brugerundersøgelser

De enkelte projekter vil i den endelige aftale have tilknyttet en status og evt. et beløb. Status kan være "Aftale", "Overslag" eller "Reserveret". Hvis et projekt er samfinansieret med DanBib er beløbet bibliotek.dk's andel. Projekter med eksterne samarbejdspartnere eller ubekendte faktorer kan aftales genforhandlet.

I årets løb vil der blive aftalt yderligere projekter og temaer. Disse aftales specifikt mellem Styrelsen for Bibliotek og Medier og DBC og offentliggøres løbende i form af opdatering af nærværende aftale, som publiceres på Styrelsen for Bibliotek og Mediers hjemmeside. For afsluttede projekter anføres "Afsluttet" og beløb og for lukkede projekter enten "Overført 2013" eller "Lukket".

Der forventes i 2012 at være ca. 3 mio. kr. til rådighed for udvikling af bibliotek.dk, som fordeles på temaer således:

Indsatsområde A: bibliotek.dk migration til brøndteknologi

I 2011 er indledt en migration af bibliotek.dk til den brøndteknologi, som DBC har arbejdet med som en del af Open Library Strategy. Det betyder i kort form, at infrastrukturen bag bibliotek.dk vil være en serviceorienteret arkitektur, og at en stor del af udviklingen baserer sig på open source med de fordele det giver for det samlede danske biblioteksvæsen. Denne udvikling vil bibliotek.dk nu også få glæde af. Brøndteknologien giver også mulighed for at integrere fuldtekstobjekter (forstået både som tekst og andre formater) i databasen.

Migrationen er i sagens natur samfinansieret med DanBib, idet OLS-udviklingen indtil 2011 er finansieret af DanBib og bibliotekerne.

Indsatsområde A forventes i 2012 samlet at komme op på mere end 2 millioner – af projekterne er omskrivning af grænsefladen det største.

I relation til bibliotek.dk er der i 2011 sket følgende:

- Datamodellen i det nuværende bibliotek.dk og DanBib er blevet grundlæggende revideret for at kunne bruges i den nationale databrønd. En kort version af den nye datamodel med link til mere udførlig dokumentation blev publiceret i juni 2011. http://danbib.dk/index.php?doc=datamodel_ny
Arbejdet med implementering af datamodellen vil vare resten af 2011 og lidt ind i 2012.
- Dataformatet DKABM er udvidet så det passer til flere af de behov der stilles i bibliotek.dk (poster som er født i et MARC-format lægges dog i brønden både i MarcXchange og i DKABM).
- Supplerende søgemuligheder er specificeret til videreudvikling af OpenSearch (fx venstretrunkering). Implementering i løbet af 2011-begyndelsen af 2012.
- Visning skal ske via en webservice i det migrerede bibliotek.dk. Det betyder at denne service også vil kunne bruges af andre end bibliotek.dk. I 2011 er selve webservicen udviklet og arbejdet med udvikling af de javascripts som skal formatere posterne er påbegyndt. (I det nuværende bibliotek.dk skabes visningen i bibliotek.dk ved hjælp af et redskab som er udviklet af DBC).
- Bestilområdet: i dag udføres en del af processerne omkring bestillemuligheder i bibliotek.dk af grænsefladen (fx kan et bestemt materiale bestilles af en låner med et valgt bibliotek, findes det på lånerens eget bibliotek, skal bestillingen automatiseres etc.). Disse processer skal for størstedelens vedkommende flyttes til forskellige eksisterende eller nye services. Arbejdet er i gang i 2011, men fortsættes i 2012.
- Grænsefladen til bibliotek.dk skal skrives om. Det vil ske i Drupal som er det OpenSource CMS som TING community bruger, og som mange biblioteker verden over baserer sig på. Kun specifikationsarbejdet er påbegyndt i 2011.

Migrationsprojekter i 2012

Datamodel

Færdigimplementering af den nye datamodel.
Hovedparten af dette finansieres af DanBib.

Søgning

I forhold til den nuværende brønd skal der blandt andet ske følgende: Implementering af supplerende søgemuligheder fx flere søgeregistre og venstretrunkering. Visning af facetter i søgeresultatet. Facetter vil i hvert fald være: år, sprog, materialetype, forfatter og emne. Hovedparten af dette er finansieret af DanBib.

Grænsefladen

Specifikation af den nye grænseflade vil være klar i slutningen af 2011. Arbejdet med implementering af selve grænsefladen samt de mange ekstra features som fx eksport til referencesystemer, skal ske i 2012.

Den nye og den nuværende grænseflade vil i en periode begge være tilgængelige.

Hovedlinierne i den ny grænseflade vil være:

Grænsefladen tager udgangspunkt i bibliotek.dk's strategi:

<http://www.bibliotekogmedier.dk/biblioteksomraadet/nationale-ordninger/bibliotekdk/general-dokumentation/strategi-for-bibliotekdk/>

- brugerne skal kunne vælge mellem søgning i én boks (med efterfølgende mulighed for at specificere ved hjælp af facetter), og søgning via mere udfoldede muligheder som i det nuværende bibliotek.dk hvor brugeren kan angive hvilken type data der søges på - på en generel og en række specifikke sider (bøger, film, musik etc.)
- søgning og rekvirering (via bestil eller via nettet) er centrale funktioner
- værkvisning videreføres
- facetter: det tilstræbes at der er mulighed for valg af flere facetter til præcisering på én gang (fx flere sprog)
- brugeren skal have hovedparten af de faciliteter som findes i dag fx diverse handlemuligheder i Kurv, Biblioteksvejviser, bestil på værkniveau, advarsler om bestilforbehold, link til Materialevurderinger, til Infomedia, feeds, integration til Biblioteksvagten m.v.
- brugeren skal kunne arbejde uden at logge sig ind – og kunne logge sig ind med minimum samme funktionalitet som nu (integration til NemId og WAYF). Der arbejdes sideløbende i et andet projekt med en national single-sign-on-løsning.
- der skal fortsat være en engelsk grænseflade

Visning

Som beskrevet ovenfor skal visning fremover ske via en webservice. Arbejdet med udvikling af de javascripts som skal formatere posterne skal fortsættes. Dette arbejde handler om at kunne vise alle materialetyper på en elegant og nyttig måde. Bibliotek.dk rummer poster som stammer fra mange kilder og kan være meget forskelligt formateret sammenlignet med en lokal biblioteksbase. Dette skal i så høj grad som muligt "skjules" for brugeren så posterne optræder så homogent som muligt.

Der vil være flere sorterings- og rangeringsmuligheder end i det nuværende bibliotek.dk.

Supplerende data

I visningen er brugerne af bibliotek.dk vant til at få præsenteret mange videresøgningsmuligheder: videresøgning på posternes ophav, emner og serier, Find titler der ligner, Find litteratur om ophav, find netudgave, find materialet til køb, andre der har lånt, brugerrating osv.osv. Disse muligheder skal videreføres og udbygges.

Bestilområdet

Arbejdet med at flytte operationer fra grænsefladen til forskellige eksisterende eller nye services skal afsluttes i løbet af 2012. Det betyder at andre grænseflader vil kunne bruge bestil i bibliotek.dk som webservice.

Emneoversigt

Emneoversigten på bibliotek.dk repræsenterer for nogle brugere et godt alternativ til søgning. Her kan man klare sig uden at skulle formulere nogen søgning, og man kan lade sig inspirere af de muligheder der vises. Emneoversigten skal grænseflademæssigt

udvikles fra grunden, og det bagvedliggende system overføres til noget der kan fungere i forhold til brønden.

Mobiludvikling

Ved skift til grænseflade udviklet i Drupal skal der også udvikles en mobilgrænseflade ud fra den nye.

Indsatsområde B: Øvrige udviklingsopgaver

Dokumentlevering som auto-ILL fra SB-licenser via bibliotek.dk

Formålet er at slutbrugere uden adgang til Serial Solutions e.l. får adgang til forskningsartikler. Statsbibliotekets aftale med Serial solutions giver mulighed for ILL (print). Der laves link fra Artikelsøg i bibliotek.dk til videresøgning i SS hos SB. DBC's lånertjek, VIP og bestilsystem bruges til håndtering af ILL. Der er tale om et 1-årigt forsøg som starter i løbet af 1. kvartal 2012. Udviklingsprojektet er sat i gang i 4. kvartal 2011. Samfinansieres med DanBib.
Estimat 2012-del bibliotek.dk-del: 75.000 kr.

Search-udvikling: near-match

Den 0-hit-analyse der er gennemført i 2011 viste at en indførelse af near-match vil hjælpe en del brugere som får 0 hit fordi de skriver for mange søgekriterier. Near-match vil sige at man udover exactmatch-resultaterne (som vises først) viser resultater som kun opfylder nogle af søgekriterierne.
Overslag: 150.000 kr.

Mobiludvikling: apps

Ved skift til brøndteknologi skal der også udvikles en mobilgrænseflade ud fra den nye teknologi. Her kan i høj grad genbruges hvad andre ting-partnere har udviklet. Forholdet mellem mobil grænseflade og Apps skal overvejes. Apps er ikke en del af migrationsopgaven.

Bestilområdet

Hele bestilfunktionen ændres i migrationen ved at hovedparten lægges ud i webservices. Men der kan stadig være brug for ny funktionalitet som fx det af brugerne meget ønskede "Bestil flere materialer i ét hug".
Overslag laves når bestilfunktionen er migreret.

Følg min bestilling

Ønske om at kunne følge sin bestilling på samme måde som når man bestiller via nettet og kan se hvor langt bestillingen er. Ønsket begrundes bl.a. i at fjernlån ikke straks dukker op i lokalsystemets lånerstatus.
Mulighederne er under analyse – herunder om lokalsystemerne kan bringes til at returnere bestil-id.
Overslag: 50.000 kr.

Personalisering – Brugerlister

Muligheder for at brugerne kan skabe egne lister og evt. publicere dem for nogle eller alle andre brugere er en af de personaliseringsmuligheder som endnu ikke er blevet løst.
Overslag: 100.000 kr.

Vis nærmeste bibliotek der har åbent

Et ønske om at brugerne hurtigt kan finde åbne biblioteker i sit nabolag (betjent eller ubetjent). Funktionaliteten skal baseres på inddaterede oplysninger i VIP-basen.
Overslag: 100.000 kr.

Indsatsområde C: Brugerundersøgelser

Der foretages løbende brugertests og brugerundersøgelser i forbindelse med konkrete projekter.

Tema C01: Årlig generel brugerundersøgelse

Det skal sikres at der mindst årligt samles generelle brugerdata og ønsker til udvikling af bibliotek.dk som supplerer viden fra andre redskaber, tests eller undersøgelser

Brugerundersøgelse efterår 2012.

Der gennemføres en brugerundersøgelse september-oktober 2012. Udvidet i forhold til tidligere år med en 0-hit-logundersøgelse.
Aftale: 120.000 kr.

Bemærk: Brugerundersøgelsen for oktober 2011 kan ses her:

http://www.danbib.dk/docs/Brugersurvey_2011.pdf